

فناختی

نزد علامه طباطبائی و ملا صدرا

(تفاوت‌ها و پیاده‌ها)

رضیه سادات امیری

مجمع عالی حکمت اسلامی

۷۶

چستی «فلسفه» نزد علامه طباطبایی و ملاصدرا؛

تفاوت‌ها و پیامدها

عنوان دیگر: طباطبایی، سید محمد حسین، ۱۲۸۱-۱۳۶۰ -- دیدگاه درباره

فلسفه.

موضوع: صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم، ۹۷۹-۱۰۵۰ ق. -- فلسفه

فلسفه اسلامی

رده‌بندی کنگره: BBR ۱۳۹۵

رده‌بندی دیویی: ۱۸۹/۱

شماره کتابشناسی ملی: ۹۹۸۱۸۴۲

اطلاعات رگورد کتابشناسی: فیا

سرشناسه: امیری، رضی‌سادات، ۱۳۶۰-

عنوان و نام پدیدآور: چستی فلسفه نزد علامه طباطبایی و

ملاصدرا (تفاوت‌ها و پیامدها) / رضی‌سادات امیری؛ ویراستار لیلا عباسی.

مشخصات نشر: قم: انتشارات حکمت اسلامی، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: ۲۲۴ ص.

فروست: انتشارات حکمت اسلامی؛ ۷۶. فلسفه اسلامی؛ ۲۱.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۵۹-۶۷-۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: ص. [۲۱۵] - ۲۲۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.

یادداشت: نمایه.

شناسنامه کتاب:

مؤلف:	ناشر:	چاپ:
رضیه سادات امیری	انتشارات حکمت اسلامی	نشر زیتون سرخ
نوبت چاپ:	سال نشر:	قیمت:
اول	زمستان ۱۴۰۳	۲۰۰۰۰۰ ریال
	تیراژ:	نسخه
	۱۰۰۰	

اختصاصی برای کتاب:

استاد محترم حجج اسلام والمسلمین: حمید یارسانی، محمد جعفری هرندی، عزالدین رضائزاد حسن رضانی، علی عباسی، یارعلی کرد فیروزجایی، مجتبی مصباح، حسن معلمی و علی گهاوندی و آقای محمدباقر خراسانی

با قدردانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

امور نشر:	ویراستار:	نمایه‌ساز:	حروف‌نگار و صفحه‌آرا:
حسین اویسی	لیلا عباسی	محمد حسن‌زاده	حسن محسنی
توزیع و بازاریابی:	فروشگاه نشر:		
عباس پریمی	مجتبی پرهیزکار		

مدیر مسئول: محمدباقر خراسانی

تمامی حقوق نشر مکتوب و دیجیتال اثر متعلق به انتشارات حکمت اسلامی است.

آدرس دفتر مرکزی: قم، خیابان ۱۹ دی، کوچه ۱۰، کوچه ۲، مجمع عالی حکمت اسلامی

تلفن: ۰۲۵-۳۷۵۷۶۱۰ - ۳۷۷۲۱۰۰۴. نمایر:

آدرس فروشگاه: قم، بلوار معلم، مجمع ناشران، واحد ۱۰۴. تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۴۲۶۵۸

www.hekmateislami.com

info@hekmateislami.com

nashr@hekmateislami.com

.....	سخن ناشر	۹
.....	مقدمه	۱۱
.....	فصل اول: چیستی فلسفه نزد صدرالمتهین و علامه طباطبائی	۱۷
.....	۱-۱. مقدمه	۱۹
.....	۲-۱. دسته‌بندی تعاریف مختلف فلسفه	۲۰
.....	۳-۱. چیستی فلسفه نزد ارسطو و برخی فلاسفه مسلمان	۲۲
.....	۴-۱. چیستی فلسفه نزد ملاصدرا	۲۷
.....	۱-۴-۱. موضوع فلسفه	۲۸
.....	۲-۴-۱. تعریف فلسفه	۳۶
.....	۱-۲-۴-۱. تعریف اول با محوریت موضوع فلسفه	۳۷
.....	چیستی «حقائق موجودات» در تعریف صدرا از فلسفه	۳۸
.....	۲-۲-۴-۱. تعریف دوم: تعریف به موضوعی دیگر	۴۳
.....	۳-۲-۴-۱. تعریف سوم فلسفه با تکیه بر غایت و هدف آن	۴۵

۱۵۹	۳-۲-۳. نسبت اعتباریات با واقعیت به واسطه جعل ضرورت
۱۶۲	۳-۲-۴. نسبت اعتباریات با واقعیت به واسطه سنجش صدق و کذب
۱۶۴	۳-۳-۳. ضرورت تحلیل هستی‌شناسانه و غیربرهانی اعتباریات به عنوان اموری واقعی
۱۶۴	۳-۳-۴. «نظریه اعتباریات»؛ واسطه‌ای در شکل‌گیری فلسفه‌های انسان و علوم انسانی
۱۶۷	۳-۳-۱. فلسفه عمل
۱۷۲	۳-۳-۲. فلسفه اجتماع
۱۷۷	۳-۴. سومین پیامد؛ امتداد مهم‌ترین اصل فلسفی؛ توحید
۱۷۸	۳-۴-۱. بررسی ظرفیت امتداد توحید با توجه به موضوع فلسفه نزد ملاصدرا
۱۷۸	۳-۴-۱-۱. موضوع فلسفه و ویژگی‌های الهام بخش توحیدمحوری
۱۸۲	۳-۴-۲. بررسی ظرفیت امتداد توحید با توجه به موضوع فلسفه نزد علامه طباطبائی
۱۸۲	۳-۴-۲-۱. موضوع فلسفه و نقش «فقر وجودی» واقعیات ممکن در توحیدمحوری
۱۸۸	۳-۴-۲-۲. نمونه‌هایی از امتداد «توحید» در اصول فلسفی اجتماع توسط علامه
۱۹۵	محدودیت‌های آزادی
۱۹۷	۳-۵. جمع‌بندی
۲۰۱	نتیجه‌گیری
۲۰۳	نمایه‌ها
۲۰۳	نمایه آیات
۲۰۵	نمایه اعلام
۲۰۷	نمایه موضوعی
۲۱۵	کتابنامه

سخن ناشر

مجموعه عظیم و تراث گرانسنگ حکمت اسلامی، از ظرفیت بسیار مناسب و کم نظیری برخوردار است که با احیا، تنقیح و شناساندن آن، جلوه‌هایی ویژه و ناب از زلال علم را در انتظار علاقه‌مندان و مشتاقان قرار می‌دهد و عظیم علمی را با دانش و معرفت اصیل سیراب می‌کند. پویایی و تلاطم با مقتضیان زمان، از ویژگی‌های ارزشمند و شاید کم نظیر حکمت اسلامی است؛ از همین رو در مقاطع زمانی خاص، با ظهور اندیشمندان و حکمای بزرگ که در راه تحقیق و تربیت شاگردان، تلاش و مجاهدت‌های پرثمر داشته‌اند، مکاتب جدید فلسفی، کلامی، عرفانی و معرفتی شکل گرفته است؛ ضمن اینکه نوآوری‌ها و ورود به عرصه‌های جدید دانشی (فلسفه‌های مضاف)، نشان از همین ظرفیت کم نظیر داشته و دارد و این روند پر افتخار همچنان در جریان است.

انتشارات حکمت اسلامی وابسته به مجمع عالی حکمت اسلامی که از اواخر سال ۱۳۹۲ فعالیت خود را آغاز کرد، یکی از اولویت‌های جدی و اساسی خود را احیای تراث حکمت اسلامی، تنقیح متون اصیل فلسفه، منطق، معرفت‌شناسی، کلام و عرفان اسلامی و مباحث مرتبط با فلسفه‌های جدید (مضاف) و همچنین معرفی یافته‌ها و دستاوردهای جدید حکمت اسلامی قرار داده است، که به لطف خدای تعالی تاکنون در راستای دستیابی به این اهداف، دستاوردهایی داشته است.

اثر پیش رو با عنوان «چیستی فلسفه نزد علامه طباطبایی و ملاصدرا؛ تفاوت‌ها و پیامدها» به قلم سرکار خانم دکتر رضیه سادات امیری است، که از سوی نویسنده محترم به انتشارات حکمت اسلامی پیشنهاد و پس از بررسی و ارزیابی‌های علمی و تصویب نهایی از سوی شورای

کتاب، برای نوبت اول از سوی انتشارات حکمت اسلامی به چاپ می‌رسد. در این اثر سرکار خانم امیری به بحث چیستی فلسفه، به‌ویژه نزد علامه طباطبائی و ملاصدرا می‌پردازد. ضمن اینکه به تفاوت‌ها، پیامدها و کارایی و ارتباط فلسفه با برخی از علوم دیگر اشاره دارد.

به‌منظور بهره‌مندی مناسب و آشنایی علاقمندان با مبانی و اندیشه‌های فلاسفه بزرگ اسلامی، تبیین دقیق و تنقیح متون اصیل فلسفه اسلامی، بررسی جنبه‌های کارآمدی و ارتباط فلسفه با سایر علوم و همچنین نشر موضوعات دقیق فلسفی از مکاتب فلسفی مشاء، اشراق و حکمت متعالیه همواره مورد توجه جدی مجمع عالی حکمت اسلامی و انتشارات حکمت اسلامی بوده است و این موضوع «چیستی فلسفه نزد علامه طباطبائی و ملاصدرا؛ تفاوت‌ها و پیامدها» از این‌رو در دستور چاپ انتشارات قرار گرفت و به خوانندگان و محققین ارجمند عرضه گردید.

اکنون و همزمان با چاپ این کتاب لازم دانسته از همه اساتید و تمامی همکاران علمی و اجرایی که در آماده‌سازی و نشر این اثر همت نموده و همکاری داشته‌اند، به‌ویژه سرکار خانم دکتر امیری و ارزیابان محترم این اثر حجج اسلام والمسلمین آقایان محمدرضا مصطفی پور، مرتضی رضایی و محمد سربخشی سپاسگزاری نمایم.

انتشارات حکمت اسلامی بر این باور است با احیاء و نشر آثار حکمی، ظرفیت‌های فراوان علوم عقلی اسلامی و میراث حکمای اسلامی را تبیین، و با معرفی آنها به جامعه علمی گامی در مسیر شکوفایی مباحث عقلی برداشته و در جهت تقویت مبانی دینی و اعتقادی با رویکرد عقلی حرکت کند. ما معتقدیم علوم عقلی اسلامی و آثار فاخر اندیشمندان و حکمای اسلامی و توانمندی اساتید و حکمت‌پژوهان ظرفیت‌های فراوانی است که می‌تواند عطش علمی علاقه‌مندان، محققین و حکمت‌پژوهان را سیراب و پایه‌های اعتقادی را مستحکم سازد.

امید است با الطاف خدای متعال و توجهات خاصه حضرت ولی عصر^ع انتشارات حکمت اسلامی با نشر آثار علمی فاخر و ارزشمند، بتواند در راستای گسترش حکمت اسلامی برخاسته از مبانی دینی، گامی مؤثر بردارد.

در این مسیر علمی بسیار مفتخر خواهیم بود تا از نقطه نظرات و دیدگاه اساتید و علاقمندان حکمت اسلامی بهره‌مند شویم. ان شاء الله

محمدباقر خراسانی